

Asia: VN/23338/2020-YM-1; YM034:00/2018

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi arviointiperusteista sen määrittämiseksi milloin betonimurske lakkaa olemasta jätettä

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta ja/tai muuta huomautettavaa

Tähän voitte kirjoittaa yleiset kommentinne asetusluonnoksesta ja /tai muuta huomautettavaa

Ramboll Finland Oy pitää asetusluonnosta erittäin tervetulleena työkaluna kiertotalouden edistämisessä, sekä aineiden ja jätteiden jäteluonteen lakkaamista sääntelevän End of Waste -mekanismin toteuttamisessa. Kansalliset EU:n EoW-säädöksiä täydentävät materiaali/tuotekohtaiset asetukset ovat lähestulkoon välttämättömiä mekanismin soveltamisessa, ja toteutuessaan sekä selkeyttävät toimintakenttää yritystoimijoiden osalta sekä todennäköisesti myös vähentävät ympäristöviranomaisten lupaharkinta- ja valvontatarvetta.

Asetuksessa ja perustelumuiustiossa ei ole otettu selkeästi kantaa nyt käsiteltävän, asetusluonnoksen mukaisen EoW-mekanismin ja ns. MARA-asetuksen (843/2017) väliseen suhteeseen. Menettelyjen erottamiksi tulisi selkeämmin selventää tämän asetuksen ja MARA-asetuksen välistä soveltamisjakoa. Lähtökohtaisesti eri menettelyjen välinen suhde on nähtävissä siten, että betonimurskeen EoW:n kautta materiaalin käyttö on mahdollista erilaisissa rakentamiskohteissa ja lannoitevalmisteena ilman lupamenettelyjä kaikkein tiukimpien laatuvaatimusten täytyessä, ja tämän jälkeen erilaiset hyötykäyttömenettelyt ovat mahdollisia myös MARA-asetuksen mukaisesti ja viime kädessä kohdekohtaisen ympäristöluvan mukaisesti.

Betonimursketta ei tule poistaa MARA-asetuksesta, vaan näiden kahden menettelyn rinnakkaista käyttöä voidaan jatkaa, mikäli ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi yksien yhtenäisten laadullisten kriteerien asettamista betonimurskeelle siten, että se mahdollistaisi entistä laajamittaisemman hyötykäytön.

Pidämme vahvasti kannatettavana mm. kestävä purkamisen edistämisen ja jatkossa mahdollisesti myös sen, että EoW- tai MARA-menettelyt mahdollistaisivat entistä paremmin purkukohteiden betonimurskeen hyödyntämisen myös kohteissa, jotka eivät ole betonimurskauksen sallivan ympäristöluvan piirissä. Tämä laajentaisi huomattavasti betonin hyötykäyttömahdollisuuksia. Koska tämän asetuksen tavoite näyttää ensisijaisesti olevan erittäin korkealuokkaisten uusiobetonimateriaalien tuottaminen ympäristölupien piirissä olevissa tuotantolaitoksissa, voidaan tämänhetkistä rajausta pitää näistä lähtökohdista perusteltuna.

Asetuksen liitteen laatukriteerit ovat erittäin tiukat ja siksi käytännössä myös ongelmalliset. Erityisesti sulfaatin, kloridin ja fluoridin osalta asetuksen mukainen enimmäisarvo on merkittävästi pienempi MARA-asetuksen betonimursketta koskeviin raja-arvoihin verrattaessa, ja haasteellinen myös siksi, että betonin valmistusprosessissa. Näkemyksemme mukaan juuri näiden kolmen enimmäisarvon osalta voi tulla haasteita. Arvot on YM:n muistiossa esitetyn mukaisesti asetettu "niin tiukoiksi, ettei murskeen käytöstä asetuksen mukaisissa käyttötarkoituksissa aiheutuisi ympäristön pilaantumiseen vaaraa eikä vesipuitedirektiivissä tarkoitettuja nousevia muutossuuntia 1- ja 2-luokan pohjavesimuodostumisissa." Kyseisten haitta-aineiden esiintyminen betonimurskeessa ei lähtökohtaisesti johdu käytönaikaisesta pilaantumisesta tai betonimurskeen sekaan joutuvista muista rakennusmateriaaleista, vaan ne ovat ns. luontaisia ominaisuuksia itse betonissa, ja hyvin useissa tapauksissa asetuksessa esitetyt raja-arvot ylittyvät jo luontaisille pitoisuuksilla. Koska jo MARA-asetuksen mukaiset korkeammat pitoisuudet perustuvat riskinarvioihin, tulisi asetusluonnoksen mukaisia pitoisuuksia arvioida uudestaan ja mielellään myös avata perustelumuition tasolla, mihin asetetut pitoisuusrajat perustuvat.

Vaatimuksenmukaisuusilmoitusta koskevan liitteen 3 lopussa on todettu, että kiviaineksena maarakentamiseen, talonrakentamiseen tai viherrakentamiseen käytettäväksi tarkoitettun betonimurskeen vaatimustenmukaisuusilmoituksessa on lisäksi mainittava:

- 1) betonimursketta ei tule sijoittaa pohjaveden pinnan alapuolelle;
- 2) käytettäessä betonimursketta vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella tai muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella, etäisyyden pohjaveden pintaan on oltava pysyvästi vähintään 2 metriä;
- 3) arvioitaessa betonimurskeen soveltuvuutta suunniteltuun rakentamiskohteeseen, on käytön rajoituksena otettava huomioon, että murskeen läpi suotautuvan veden pH on noin 11.

Nämä rajoitukset vaikuttavat huomattavasti tuotteen käyttömahdollisuuksiin erityisesti pH-vaatimuksen ja muutenkin pohjaveden sijainnin arvioinnin osalta. Ei ole tarkoituksenmukaista piilottaa näin olennaisesti asetuksen soveltamisalaan vaikuttavia asioita ainoastaan liitteen loppuun vaan tuoda nämä näkökohdat esille mielellään esimerkiksi jo liitteessä 1. Suhtaudumme esitettyyn pH arvoon kuitenkin kriittisesti ja monessa muussa lausunnossa esitetyllä tavalla pyydämme arvioimaan sitä uudelleen.

REACH-asetukseen liittyvien näkökohtien osalta viittaamme TUKESin lausunnossa esitettyyn.

Kommentit pykäliin

1 § Tarkoitus

-

2 § Soveltamisala

-

3 § Määritelmät

-

4 § Betonimursketta koskevat arviointiperusteet

-

5 § Laadunhallinta

-

6 § Vaatimustenmukaisuusilmoitus

-

7 § Ilmoitusvelvollisuus

-

8 § Voimaantulo

-

Kommentit liitteisiin

Liite 1. Betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat arviointiperusteet

-

Liite 2. Laadunvarmistusjärjestelmän sisältövaatimukset

-

Liite 3. Vaatimustenmukaisuusilmoituksen sisältövaatimukset

-

Suvanto Sanna
Ramboll Finland Oy